

Tình quê góp nh t:

Tép Mòng - Cá Lóc

H ai Q u o

Source: <http://aihuutravinh.com>

Bà con cô bác th ngh coi, thu i nay ng i ta bi u "G n m c thì en. G n òn thì sáng" mà sao tui th y nó tr t l t S ng x ng i, lúc nào c ng g n v i òn i n sáng tr ng mà tui v n t i u t i m t. Còn cái câu "G n bùn mà ch ng hôi tanh mùi bùn" ki u bông sen, thì nghe nó c ng tr t qu t. B n bè tui, có a theo g ng bông sen, dù m c lên t trong bùn, nh ng ã tr thành thanh cao, sang tr ng, quý phái, có th sánh vai v i ông Ph t, ông thánh trên bàn th th m ph c nhang òn, kh i dám nh n m ình thoát thân t bùn. Ph n tui thì k c ch ng gi ng ai, xa bùn mà v n c v ng mùi bùn?! T i ngày nh chuy n ào uôn, ào d , tát ùa, gi ng câu, t chà ngôm, b t cua, b t cóc, b t cá c n. v. v., toàn m y chuy n h t s c là quê. Lên thành lâu r i mà c p giò tui ùa có nh phèn, mùa l nh da m c c i, ph i l y l i lam c cào hai ng quy n cho bùn khô nó tróc ra nh ph n b t, r i g t gót ch n chai thành t ng l p t ng l p nh bì. M u ng t r a cái g c nhà quê ó. Mà nó v n eo theo tui nh a su t i. B i v y, tui ùa có chuy n gì khác h n mà k , ngoài nh ng chuy n nhà quê. C ng chính vì v y mà n m nay, tui xin tí p t c ch ng trình b ng m y chuy n t p nh p v i a con **tép mòng** và **cá lóc**, hai th c tru t c a tui vùng ru ng lúa bùn l y. Và c ng nh thu gi , tui ch k theo kinh nghi m ch h ng có c u v i n t b t c sách v báo chí n ào.

À mà quên, tui v a b t g p m t ng i ng h ng, c ng r t là ng quê, ng i u, ng tình. Đó là Anh B p. Trong Đ c San TV Xuân 2005 v a r i, nh k chuy n c lúa, ch n trâu, t trúm , ánh tr ng, xay lúa, th di u. v. v... nghe ã h t ch nói. nh ch a k t i chuy n tr ng u, th chà sông và d t chi u. Tr c ây tui ã hú bà con cô bác tí p s c cho vui, mà cho t i n m r i m i hân h nh g p Anh B p. a, chuy n nhà quê k su t i ch a h t. M ình c l c lo trong garage k n i m tìm cái nào nh m xài c, em ra ph i s ch

b i, lau chù i cho l ́ng, r i h ́m i d ́, làm garage sale. C o i v y m ́ à c ́ m ́n s t r ́ th ́nh c ́ v ́o gi ́á ó n ghen. V ́ à th ́ theo cái h ́ ng này, xin m ́ i qu ́ i v ́ và bà con cùng Hai tui tr ́ v ́ i ́a s ng l ́ i m t ch ́ t Prah Prab ng, *s r ́oc d ́ nn*, tr ́ c n m 1975.

Ph ́ n I. T ́p M ́ng.-

Tr ́a V ́nh m ́nh là x ́ m ay m ́n c ́ T ́ng i ́ang, H ́ u gi ́ang và b ́n r ́ng bao quanh, có thi u g ́i cá s ́ng, cá b ́n, t ́m cua m ́ à ch ́ c bà con ai c ́ ng d ́ b ́ t n ́n m ́ i n b ́n. Đ ́ ́y ch ́ xin nói ri ́ng v ́ i con t ́p ru ́ng n ́ c ́ ng t. T ́ c con t ́p m ́ng hay *t ́p m u i*. Tui s ́ h ́ng nói t ́ i m y cái v ́ ng, ó, l ́, l ́ p, x p, v ́o, ch ́ai, l ́ i, n ́, áy... trong ngh ́ ́nh cá, m ́ à ch ́ k ́ ri ́ng cách b ́ t t ́p r ́ t c ́ b ́ t c ́ a ́ ng bào m ́nh. Tr ́ c h ́ t là v ́ i c ́ t chà ng ́m .

Đ ́ t Ch ́a ng ́m .

Ch ́a ng ́m c ́ n b ́ ng tre và có nhi u lo ́ i. M y cái b ́ cao c ́ th ́ ch ́ay h ́n là t ́ d ́ i r ́ ch d ́ i x o, h ́ ng ng n ́ n c ́ ch y ́ b ́ t t ́p b ́ c, cá k ́eo, hay h ́ m b ́a l ́n cá. Lo ́ i này ph ́ i trang b ́ th ́m cái m ́ i ng h ́nh ng loa hay cái *ch u l o*, cái qu ́ n, m ́ à à ng ngo ́ai k ́u là cái ph ́ u. B ́ qua v ́ này luôn. Tui m u ́n nói ri ́ng v ́ i lo ́ i chà ng ́m khác, nh ́ h ́n, dùng t ́ trên ru ́ng, chuyên tr ́ t ́p m ́ng. N ́h ́n chung chung, chà ng ́m này có h ́nh d ́ng nh ́ cái g ́i nh ́ai, nh ́ ng nó h ́ ng có cái c ́, h ́ ng có m ́ i ng h ́nh m ́ i ng b ́t, m ́nh m y g ́n h ́, cái h ́ng su ́ng u t, d ́ng n ho nh ́ d ́ th ́ng, v ́ng m ́ng ch ́ ng ba b ́n gang, chi u cao trên d ́ i u g ́i, th ́ng c ́ làm m ́ t c ́ nh ́nh nhau. B ́n h ́ng kho ́t cái l ́ tr ́ng i là m ́ i ng hom ́ g ́n cái hom ́ s ́u v ́o b ́n trong. Đ ́a nào r ́ng m ́ t th ́ th ́ c b ́n tay v ́o kh ́ i hom ́ th ́i b ́ t, ch ́ có n ́ c kh ́oc la làng và n ́ nguy ́n cái chà ng ́m ch ́ y ́ i nh ́ ng i l ́ ng ra d ́m . Nói v y ngh ́a là hom ́ h ́nh cái ng loa, gh ́p l ́ i b ́ ng nan tre m ́ ng d ́nh, ngo ́ai b ́ trong túm l ́nh x ́ú

Dùng chà ng ́m này t ́ d ́ i ru ́ng n ́ c ́ i m , ch ́ v ́ tr ́ i l ́ i h ́ng c ́n cái m ́ i ng hay ́ ng ch ́n g ́i ráo, th ́ ng bào tui k ́u là **i plong** hay **phlong**. N ́ c h ́ng ch ́ y m ́ à t ́p r ́nh nhau ch ́ y v ́o là v ́i nó m ́ ê m ́ i m ́ i c ́ám rang.

Rang cám cho thi t th m hén, r i em qu t nó v i cháo heo c, nh là cháo n u b ng g o l c nghen, r i vò nó thành viên tròn nh trái quít ng. Đó là c c m i. Kho ng m a già, th i ti t tháng 6, tháng 7, ng c y xong, n c dâng cao, nh ng bu i lúa v a bén r xanh rì x p hàng th ng t ng ngang d c vuông v c trên ng, ngó y nh cái kh n r n n n tr ng s c xanh trãi dài m át m t. Chi u chi u, c m n c xong, l y cây òn b ng t tre hay cây t m vong gánh chà ngôm ra ng ru ng bao la tr c nhà t. Không c là ru ng c a ch nào, m u n t âu t, m i n ng làm h lúa ng i ta thoi. Chim tr i cá n c m à. N c ru ng c n, ch a li m t i cái lai qu n xà l n. Tu s c m à làm . Thong th m à làm . Lúa m à h i ó c y th a l m, gi a b n bu i lúa là ô vuông c nh c n a th c, d ch ng i cho m t cái chà ngôm . L a ch t ng i tr ng và b ng ph ng, ém sinh cho h ng xu ng, r i l y chà ngôm t vô l h ng ó, n xu ng cho đính, gi m i ng hom ng cho th p h n m t t, m o i bùn chung quanh túm l i k m cho nó ng. K t i p là d n ng cho tép bò vô. Kho t cho b ng phía m t t i n, dùng bàn tay làm cái bay vu t cho bùn lóng o t m i ng hom ra xa ch ng m t th c. B c c m i cám rang vô chà ngôm , ki m c c sinh c ng nh i v i c r m c, n n thành m t c b b ng cái tô làm n p y, khán ng, d n m i ng trên c a chà ngôm , v a y kín v a gi cho nó thêm v ng. C nh v y t t i p cái th hai, th ba. Kho ng cách v i nhau tu ru ng tép ch y nhi u ít, th ng là t 20 t i 30 th c m t cái, tính theo c 4 h ng tr c sau ngang d c. Xong xuôi b ó cho ông tr i gi giữ m . H ng có ai siêng i n c p c a ai âu. B c lên ng trên b ru ng cao l n, m m d u c xanh, nhìn xu ng th y lô nhô nh ng m en, n h i n trong sóng lúa. Có nhi u ng i khác cùng ra ng c m câu hay gi ng câu v.v... T i ng nói vói nhau xa nghe m h vang i g n g n nh sóng. Ru ng xanh th m hoá en. X a xa ch t có gi ng *ch m - riêng* hay *lã- bam* ngân dài theo gió. M y cô c u nh ng i m iên ra ng hay hát và hát hay l m . C ò di c th a d n, nh ng ch cho cúm n úm , m nhác. ch nhái kêu óp óp. T i ng cá lóc n m óng l m b m . M ùi bùn tanh tanh, m ùi lúa non h ng h ng m à d ch u l m . T t c m ôi tr ng hã còn trong lành, thanh khi t. K hát n c? C khom xu ng b m hai bàn tay m úc n c ru ng lên u ng, ng t ngay. Th i y, c nh nhà quê êm m nh cõi tiên. Ng i, v t, cây c cá tép, hoà chung t i t i u và nh p s ng c a t tr i. Th i gian nh ng yên. C ngàn n m r i, v n y thnh. Cho t i ngày "*cách m ng*" v .

V t i nhà thì èn. Chim h p m t trên cây xôn xao chào nhau i ng . T nh ng hàng tre, t i ng ve gi ng kêu chi u ngân dài ve ve t ng h i n i t i p nh b t t n, cùng bóng êm ru m t ngày v a qua v n i t i n k i p. R i gi c ng th t êm . G iác h ng ông b a sau, gà gáy th a d n, thì qu y gi ra ng trút tép. N u tép ch y nhi u thì sau khi tép, t t i p, g iác chi u l i tr ra, v a gi v a t l i, kh i ph i gánh chà

ngôm t i lui. Cùng mùa tép mòng còn có cá lòng tong ru ng ch y khi có m a l n. C thúng, c gi . Lòng tong p ngh em h p hay em kho v i t g ng, lá g ng non ó, còn ph i nói? Nó c ng là c chiêu c a quê m ình.

Tép mòng.

Con tép mòng, còn g i là tép m u i, l n b ng u a, và hông l n quá u ngón tay út, có màu trong xanh nh ng c th ch, coir thi n lành. Nó to h n và khác xa con ru c n c m n. G i chà ngôm lên nghe tép nh y r r , th y mà ham . R t là tép t i chong cùng m t l a, nh l a, s ch tr n hông c n r a ráy gì ráo. Đôi khi có l n m t hai con cá s c, cua ng, lôm chôm hay iên i n. Con *lôm chôm* hình d ng gi ng con m u i òn sóc kh ng l , ch n c ng dài thòn, m ình m nhom tong teo, ph i u tiên bóc nó b , vì làm m m mà có l n nó thì n ói ch t. Cua ng c ng b xé ôi, t c là tách m u ra, qu ng xu ng ru ng làm phân cho lúa, ch a xác v ài con b l i vô chà ngôm ng thêm m ùi nh h nh h p d n. Con *iên i n* thì en thuit a con bù hung, d p lép nh con dấn, n c. M t cái chà ngôm có th ki m c tô, hay c lít tép. M t ng i có th ki m c thùng tép trong ngày. (Thùng = 20 lít). Nh ng vùng Đ a l c, Hoà Thu n, Song L c, Thanh M , Hip Hoà, Nh Tr ng, Ph c H ng, Long hip, v.v., thu c qu n Trà Cú và C u Ngang, t m kêu là ru ng gi ng, là x s tép mòng. N u ch nào có dòng n c sông t i vô thì, dù là n c ng t, ch ó th ng có thêm tép b c t. Tép mòng ch y tr n. X gi ng có cái ng là m ùa n ng ru ng khô, t n , cá tép im th t, in nh là nó b khô theo, nh ng mà khi n c l i thì nó c ng l i theo. M a u m ùa n ng h t thì ru ng có cua ng, c b u, ch bò ra tr c. T i ch ng n c ng, ng l i thì tép mòng b t u tràn ng p. H ng hà sa s tép. Th c ph m b t u phong phú. Tép mòng rang m u i luôn râu, hông c n m t i gì ráo, rang cho khô, ch m n c m m ròng d m t h i m v i v ài gi t chanh. H o c em lu t luôn râu, tr ng i su hay cây chu i con. H o c em b m n u canh xiêm lo rau n hay lá bình bác, v i m ng tre hay bù ngót, nê m vô chút bò hóc, vân vân và vân vân. N u quí b n là dân quê chánh hi u c a Trà V ình thì hông c n m ô t thêm , nghe nh c t i ó c ng ã th y ch y n c m i ng r i.

Xúc tép.

Ngoài cách t chà ngôm , c ng có cách khác là i xúc tép. B *công xúc tép nuôi cò. Nuôi cho cò l n..* Xúc b ng cái **xà neng**. Cái xà neng gi ng hình cái ki xúc t, nh ng nó b , dài, ít nh n và sâu, nan n vót l áng bóng, nên đáng nó m ng m anh thanh tú l m . M i ng nó có cái n p cho kh i bén nh m i ng ki. Dùng xà neng y, d m và qu y. D m là t xà neng n m ng a ra sát bùn r i l y ch n d m cho l tr c

m i n g l u a c á t é p c h y v ô . T h ã n g l à d m c h c ó c . C ò n *qu y* hay khu y, t c là i *cà-cô*, nói theo ti n g ã n g bào tui, thì ã n g m t c h c ào n c cho c h y theo m t c h i u n h t ã n h, c ào cho b ã n g b ã n g l l , n c x o a y t h à n h v ò n g t r ò n t r ò n c c h u n g q u a n h ã n g i ã n g, t é p c h ó n g m t, b c u n t h e o ð ò n g

n c x o á y, v t v ô x à n e n g h t. M y c o n c á r ô c o n, c á s c, h ã n g h ã n h, c á c h t...c ã n g v ô l u ò n. M u n m a u ã n t h ì t r c k h i q u y, t h y x u ã n g n c m y c c m i c á m r a n g n h o n h l à m i m, y ê n m t l á t c h o t é p á n h m ù i t h m, b u l i, t h ã n h y x u ã n g c à c ô n g a y c h c c m i ó s b t c n h i u h n. C á c h ã y à y c ó t h c h ð ù n g c á i r ð à y t h ô i, a c o n n í t c ã n g k i m ð ã n c h o c ã n h à. C ò n m y c á i x p, v ó, c h à i, l i x à i ã y s t h u a.

V à i c á c h ã n.

T r à V ã n h m ã n h c ó l o i m m c b i t, m à m a y q u á b á o c h í í t b i t v à h ã n g ã n h c t i, ó l à m m **br t**, n ó i t r i r a t h à n h b ó t, t c m m t é p c h u a, l à m b ã n g t é p ð ò n g, k h á c v i m m *tôm chua* m à ð à n t h à n h t h ã n g ð ù n g t r m m **tép b c**. (C ò n b r h ó c, h a y b ò h ó c l à m m m n, l à u). C á c h l à m b r - t t t ã n g i n, g i n ã n, c h c ó t é p ð ò n g, m u i h t v à *côm ngu i*. H ò n g c ã n r u, t i g i r á o m à m m v n a u. R i c ã n g t r ã n s u m v t, g ã n g, r i ã n g, t. N h ã n g m à t h t v à v t é p ð ò n g m ã n m n, ã n ê n b - ó t c ó v ã n g t ã n g à o m à, ã n g o n g p m y l n m m t ô m c h u a t é p b c. M m r u c s o r a l à b . C ó m t i u l ý t h ú l à c h í n h b r ò ó t t é p ð ò n g l à m u c a c á l ó c ã n ã n g t r u i. H a i t u i s n ó i r h ã n p h ã n s a u. T é p ð ò n g c ã n g c ò n ð ù n g l à m *brò hóc tép*, ã n g o n h t x y. H o c e m l u c r i p h i k h ô, x o n g p s s c h o r ã n g r â u r i v ô b a o c à r ò n t r e o n ó c ã n h à c t, k ê u l à *tép khô* h a y k h ô t é p, c h h ã n g p h i l à t ô m k h ô. K h ò n g t h í c h l à m t é p k h ô t h ì l à m m m ã n u n c m m, m à b à c o n m ã n h k ê u l à *n c m m ã n g*. Ð ã n h i ê n n ó t h u a ã n c m m b i n c a P h a n T h ì t, P h ú Q u c. M m *bò hóc tép* c ò n ð ù n g k h o, h o c ã n ê m c a n h, k ê u l à *cánh xiêm lo*, í t a i e m ã n u n c l è o b ú n. (X ã m l o, t i ã n g K h m e r, c ó ã n g h a l à c a n h, ã n v i *côm* t h ã n g i m ã n h k ê u t r i l i l à c a n h x i ê m -l o, ã n v i b ú n t h ì k ê u l à ã n c l è o, ã n g b à o t u i k ê u *t k xim lo num chooc*, l à i t â y t h ã n g i n c s ú p). N g o à i r a m m ã y c ò n l à m g i a v c h o h e o k é n ã n. C o n h e o ã o y u ã n, t r ã n m t c h ú t v ô m á m g c h á o t h ì s t h y n ó t á p p h m p h p p h á t t h ã n g.

Ð ã y h a i t u i x ã m ã n g o c n ó i v i a v i c ã n g h é m m t c á c h k l c a t i t u i h ã n h . K h ò n g b i t p h i k ê u l à ã n g ã i, ã n g b à c o n t u i k ê u l à **xi chróc le**. T r a t r a ó i b ã n g, b u ã n m ã n g, á m c o n n í t t u i t h ã n g r ã n h a u, a k i m m m b ò h ó c t é p ð ò n g, a i k i m k h, c h u i c h á t, t r á i s u n g, t r á i ã o h a y t r á i g ò n n o n, v à ã n h t l à h ò n g t h i u t u, h a y l á s u ã n o n

c ng là nó, thi m r ng, c m ngu i. Phành t u d ra nh
 m i ng bánh trắng, vô m y lác chu i kh trái sung r i cu n
 l i nh g i cu n to b ng cùm tay, n v i m m . H p d n l m !
 C n t ng khúc b , ng n ng n, gò m á phùng ra nh kh ng m
 b n. Đ th v ng chua chát cay m n ng t qu n l i, ngon
 thôi là ngon; cay quá! ch y n c m t th i c n m t m i ng c m
 ngu i gi i. n ã, ch y l i lu n c tr c hàng ba, l y cái
 gáo d a en m un có tra cán b ng nhánh tre, gi n p lá ra, th c
 vô kho kho cho l ng qu ng l n xu ng, r i m úc m t gáo, tu
 vô m i ng h p ng c h ng k p th , n c tràn ch y dài xu ng
 cầm , nh u lách chách xu ng chân. Th n c gi ng ào gi a
 ru ng sao mà ng tnh ng. Bông gáo ra, th khà m t cái
 nh m y ông già u ng r u , qu t qu t cái m b ng l ng
 cánh tay, ch y i ch i ti p.

Ngày nay, khó tìm ra c b ót tếp m òng, ng i ta làm b ng
 con ru c có m àu nhu m chi u c ng t i, r t nguy hi m .
 R iêng hai tui thì kh i lo, c vô s róc h i ng bào tui: m i l b r
 ót k o m p h t ê m i n, là có ngay. K o m p h, ti ng K h m er, là con
 tếp m òng ó b n . X i n t m ng ng chuy n này n ói qua con
 cá lóc.

Ph n 2: Cá lóc ng.

Cá lóc, ng bào tui kêu là *trây ptoc*. Trây là cá. Ptoc
 mình kêu

tr i ra
 thành
 lóc, cá
 lóc.
 T ng t
 nh cá lò
 tho (s c
 r n) do
 tí ng trây
 c n- tho
 m à ra.
 àng

ngoài c ng có con cá y chang nh v y, n u kêu là cá tràu,
 nh ng th ng nh con h n, n c da tr ng l t, b l m là b ng
 ngón chân cái. L n lên chút n a thì kêu là cá tràu c ng. Th t
 ra tuy hai m à m t, ch khác phong th th o i. C òn m i t Châ u
 c, H ng Ng , thu c Đ ng Th áp M i thì cá lóc và cá bông,
 sông ru ng có h t. Cá lóc sông thì da tr ng nh gái N h a
 M ân nh ng hay b có m c, l m m en thui trong th t. Cá
 bông y h t cá lóc, theo sông, t T on lê- sap bên Nam Vang qua,
 b con l m, n ng m t hai ký là th ng. *Dòng An Giang sông
 sâu.. cá l n. D a nó m àu t l t l t, m ình có s c ngang tr ng
 tr ng. K hô cá bông b bành ky. Th t cá bông l t, b h n cá*

lóc ng Trà Vinh. Cá lóc ng c a m ình vìn c c n, th ng t m n ng ru ng nên l ng en, m ình m y có m àu m n m òi nh n c da gá i ru ng Trà Vinh. Đ ây tui ch ban vĩa cá lóc ng Trà-Vinh thoi.

Vài m ón n làm v i cá lóc.

Cá lóc làm ra m ón, kho riêng hay kho chung v i th t theo kho tàu, n u canh, nh th ng là canh chua, làm m m , n ng than, n ng trui, n ng t b ùn, h p khô, h p n c, kho m m n ghém , chiền xào, làm khô, chà bông. Cá lóc chà bông c u bi t bao b nh nhân, nuô i l n tr con còn nh . Đ àn bà m à n cá lóc kho t v i hành h ng lu t th i an toàn trên xa l . K làm sao cho h t thành tích cá lóc. Có c tr m cách n ngàn cách n u. Có c n n v n m ình cá lóc, v i tra c m y tr m trang sách c ng ch a r i. Hai tui xin k s s vài m ón ph bi n sau ây.

Tr ch t là *Bánh canh cá lóc.*

Nó ã i vô máu và tim th c tui t h i th i bà ngo i còn s ng. B t con cá nh m ch ng l cân tr lên, làm xong em lu t, chún r i v tra ra th t, sao cho còn l c c c, ó. B t g o v a xay r i, và bông cho khô xong, l y t ng c c nh qu n, ép vô cái chai lít, ho c cán trên th t, cho nó thành l p m ng, r i l y dao c t thành t ng s i, t ng s i d p nh bánh lá m ít, g c nó th ng vô n in c súp cá ng sôi. Bánh chín, th t cá ra vô r i nê m m , tr n u. N c bánh canh s c c l n l n nh b u s a m . C ng bánh m m m i qu n quít l y nhau nh anh em m t nh. Gia v có hành h ng, ngò, tiêu, t, chanh, n c m m r òng. Làm sao di n t h t cái ngon này. Nó r t th iên nhiên, nguyên ch t và r th i n. A i ch a r ng hay m tr ng u n c ráo. Ng i b nh y u ngáp ngáp m à húp vô m t chén n c bánh canh này là h i d ng ngay.

Đ ó là Bánh canh nhà quê g c Trà Vinh, ã có tr c cái th i "*Bánh canh con d n, con dài. Lòng th ng chú i bán hoai bánh canh*". Xin bái-bai m y cái m óng giò heo c , c a bánh canh b t l c, c ng tròn và dai nh con trùn s ng, g p hông dính m úc hông lên, c bò vô th c ra, lua nó vô r i thì nó né hai hàm r ng, nhai hông trúng, tr u tr u nu t tr ng. N c thì trong veo, ng t ngây nh b t ng t, nh ng m à cái m ùi m óng heo, m ùi hành s y, h i nhu m b nh m à h i m t cái là b nh n ng luôn. L i còn thêm chèo-oãi chiền ph ng n a! M nh trong m ình m à n nhi u c ng b ò-h . Xin nói l c thêm chút xíu là ngoài bánh canh cá lóc nói trên, Trà Vinh còn có lo i *bánh canh ng t* c ng dùng b t g o t i nh trên, n u v i ng th , n c s n s t âm à tình ngh a, ch chút n c c t d a, n m t phát ách m à ch a ch u thoi..

Món th hai khó quên n a là *m m chao cá lóc*. Làm b ng cá t i, con v a v a hông b l m, th ng là c cùm tay, chao b ng c m r u hay chèn p, ch hông chao b ng khóm nh m m Châu Đ c. M ình làm nó kho ng thág ch p n m tr c, n thág m a già n m sau, h n 6 thág, m i thi t là ngon. Tr im a, làm b ìng im u a n, g n b a c m, g p con m m lóc ra, vô tô ch ng, thêm chút hành, tốp m , tiêu. Bên ngoài v n m a ào ào, trong nhà m i ng i xúm li, quanh n i c m nóng h i, ng n òn d u ng khói sáng tr ng, n c m v i rau càng cua (rau tiêu) lu t, ho c rau m -om (dân ch s a thành ngò-om) lu c, ho c m ng tre gi ng x n bu i tre sau hèm lu c, ch m m m ch ng, nóng h i, v a th i v a n, nghe nh chuy n i x a. Th t m m chao dai, t i m àu g ch, l y u a qu t qu t l i m húp h t n i cháo tr ng cái r p. C ng i em chiền n côm hay u ng trà. *Ph c te, chia té*, u ng trà b ng m m cá lóc chiền nó còn ngon b h n d m -sà v i *phùng-chião*, toàn là n c m àu và gia v c h i. Ng i c c Chú làm khô m n b ng cá chét, kêu là khô cá m n, ph i nói là kh i chê, h u s c l m, h th ng dùng nó làm m ón ch ng, gi ng m ón ch c a àng ngoài trong c m t m bì x ng ch , nh ng ây h g i là *h m dii u chú d c taãn*. Má tui có ch ng lai Ti u Chiêu nán (T u ch hông ph i Qu ng nghen), h ng thèm theo Tàu, mà l i dùng m m chao cá lóc, thay vì khô cá m n, em b m chung v i th t bar ic hành r i tr n v i h t v t em ch ng hay h p. Kêu là m m b m ch ng h t v t. X in ng n bún tàu và nóm m òn nh ch ngoài y, nó s làm m t ki u Trà V ình, mà ph i m m cho th t nh i u vô, cho th t m v m m ùi, chi m trên 60% tr ng, nó m i chính danh là m m b m. C à nâu, c c i, chu i kh rau th m c p vô, ph i nói là dách l u. Đ ó là m ón c áo c a Trà V ình, vì nó g m ba th ki u cách v n hoá V i t, M iên, Tàu, b m b m tr n chung l i. Nó qua m t m ón h m -di u cái vù, và ngo nh l i nhìn m ón ch -h p trong c m t m bì v i v khinh khi. Đ ó là nói v i a m m chao. C òn m m *bò-hóc* cá lóc mà xé hay thái ra em tr ng gia v ng t su vô thì nó m à g p m y l n m m thái Châu Đ c. V i t M iên hu , ch a âu b ng.

Món th ba, c ng bí h i m l m, th y ng i n m à h ng ph i d n u, ó là *n c lèo bún cá lóc*, chánh g c Trà V ình. M m bò hóc làm b ng cá lóc, ho c các lo i cá ng, em n u n c lèo bún v i cá lóc t i, là nh t x . Ch c n cá lóc th òi nghen. H ng có bày t thêm th t, huy theo, m c, tếp vô làm cho nó m t g c và vô tình bi n nó thành *m m kho và rau m t r i*. Chính y u là cá lóc, x cá lóc m à, nh i u cá thì n c s ng t ng t ng , ch c n g i tếp bi n, m c, ba r i, ng b t ng t. N i n c lèo cá lóc th m ph c, trên m t l nh b nh l p h t tr ng vàng t i, l y vá khu y nh cái, th t cá tr ng n n t áy cu n cu n lên xu ng, chan vô bún óng thành d trên *l à-bôi* b p chu i, nhìn th y ai nh n c hèm. C òn bò-hóc cá bi n m à n u n c lèo v i cá kèo thì n r i m c s c m à kh y

n tranh t i rách... háng c ng ch a xong. Bà con m ình nói cá
bi n phong l m . Có nhà báo nào ó còn xúi bá láp kêu n u
n c lèo v i cá tra, trê, trèn?! Chèn ét. V a thôi, b i tám .
Đ khi nào r nh r nh, tui s k k h n *cách v n bún* (làm
bún), cách n u n c lèo *t kxim lo* và cách n bún *xi nùm-chóc*
theo ki u Trà V ình chính g c cho bà con nghe ch i. L l m !...

Cách b t cá lóc.

Làm sao k cho h t cách b t cá lóc. N è hén, u m ùa
thì i soi, i nôm . M al n vài ám thì cá lóc b t u bung ra
kh p ng, cùng v i ch, c b u, cá trê, cua ng, chu t,
v.v. Đ èn soi nhá i h i ó tìm làm b ng ch bao b , choá b ng
thi c, c t b ng t tre có l thông, t b ng d u l a ng
trong chai g n sau uôi. Có th dùng nôm hay cây chà b p.
Chà b p là lo i ch a có n m m i, không ng nh nh xà no,
phóng trúng m t cái là nó

h t c c a. **Cái nôm** thì quý
v bit quá r i. G n cu i
m ùa thì tát v ng, m ò và th t
hang. H t m ùa m a thì làm
h m . **Làm h m** là chuy n d
nh t và r th p d n i v i
con nít. Khi ru ng s p khô
c n thì cá tép rút v vùng
à, bào, *bân*, *tà n p*. Càng
n ng h n thì cá lóc càng lo
cho v n n c, bèn tìm i
n c khác sâu h n, ó là
th i gian t t nh t làm
h m . M oil sát m ín c
cho cá lóc nh y i m à b r t

xu ng k t l i ó, g i là làm h m . Có ng i làm h m dài, qui
m ô l m , ng b t cho nhi u cá. Nh ng Hai tui th ng làm
tròn c kh p da bò, m i ng chềng b t, áy tím l i, sâu hông
quá m t th c. Bên trong láng l ình nh thoa m , cá r t vô
thì d , m à lóc lên thì vô ph ng. Quan tr ng nh t là m i ng
ngoài, ch giáp n c, bo tròn nh cái m áng, n n cho c ng,
vu t th t láng, nh l i m òn nhi u k qua, nh ng nó là con
ng bi- ác bác- i. Khi t i g n, th y êm ph ng quá, t ng
thiên ng tr c m t, nó hê nhau nh y v t, r t r i xu ng
h m c n khô, n m ìm ngáp gió. Đ ôi khi có nhi u con quá
kh i m i ng h m , bay lên t n n m ó. S ng dai l m . Nó có
th lóc thêm vài ch c th c hay quay v ta t m ao ta. Đ ó là
nh ng chuy n nh . Sau ây xin k vài cách khác ít nhi u ã i
vô sách báo, là *câu rê*, *gi ng câu* và *tát à*. M y cái v này
m u n vi t cho r thì t n gi y l m , c u hai, ba cu n Đ /S Trà
V ình nh p l i. Nh ng ây ch nói ph t ph t qua thôi, góp
vui m t chút v i bà con và b n bè trong ba ngày T t.

Tr ch t là **Câu rê** (còn kêu là câu nh p). Nó là m t ngh thu t và k thu t ch tr cá lóc, c ng thêm tính th tháo lành m nh. Kho ng t lúc c y xong cho t i khi gió tr ch ng là m à c a câu nh p. A i thích c ng có th t n trúc làm c n và l y thép kéo dù u n l ic tng nh theo ý m ình. M óc m i nhái vô, khoá l i lib ng c ng, n m m t o n dây vung vung thành vòng tròn l y tr n qu ng t i, th t xa, r t cái ch m , kéo rê vô nh nháy ang nh y, nghe cái ph p, ng ng vài giây, gi t m nh, t c n câu cong xu ng n ng tr t. S ng tê, rên la om sòm ch ph i ch i. Các b n c nh l i coi, vùng ru ng ng vô Đ a l c, Đ u B , Sân bay, hình nh nhi u v qu n áo s ch s ch nh t , ng rãi rác trên b ru ng lúa xanh non c, nh p nh p cây c n trúc d u qu t cao ng ng, coi nó ng h t bi t. Đó là b c tranh quê h ng an bình d th ng quá m à ngày nay hông còn n a.

Còn vi c c m **câu** c ng l m công phu. Cây c n câu b ng tre, l n tròn nh ngón tay, u vót d p, m ng và m m , cong xu ng in hình d u h i. C m câu ch ý là b t cá lóc. Nó thích m i ch y, nên ph i dùng m i nhái s ng, lo i nhái c m dais c. M óc l i câu lu trên da l ng nó còn s ng m à b i l i tung t ng, cá lóc th y m i ham . Nh ki u t chà ngôm , ph i c m làm sao cho con nhái n m kho ng tr ng, gi a b n bu i lúa, h ng có c , dây ng vùn quá, cho con nhái lòng thông trên m t n c và b i xa thì b h ng giò, hông vót i b t c bu i lúa nào, vìn u nó ôm c cây lúa m à n m im re thì cá lóc h ng t i. Nó thích m i ch y m à. M tng i có th c m hàng tr m cây trong m t êm , và ph i i th m câu nhi u l n. N u c m nhi u và xa nhà thì m ang theo nóp ng ch th c th m câu. M ua l i úc làm s n bán t i m . M ua ch vìa tóm l i và se nh .v.v... Chuy n còn dài vô t n, xin nh ng t l i quí b n k dùm . Còn cái m c **G i ng câu** thì xin th a, dù c nghe nói nhi u, nh ng nó h ng ph i chuyên b t cá lóc. B i vì là nó dùng m i trùng qu n hay uôn t, t c là m i im, ng c l i v i m i ch y, gi ng sao c ng c, có th b t nhi u th cá, trong ó ôi khi c ng đánh cá lóc, nh ng nó h p kh u h n h t i v i m y anh trê tr ng trê vàng. M c này tuic ng d h i k cho t i qua êm .

B àn vìa cá lóc, h ng th b qua **C á r ng r ng**, t c là cá lóc con. Phía d i b y cá r ng r ng lúc nào c ng có cá lóc m . Nh ki u b y gà con v i gà m ái m . Có m t cách b t cá lóc m ác l m . Đó là dùng v t con tr cái tình m u t c a nó. N u câu nh bình th ng, nó hông c n m i. Ph i cu t l i câu trong ch n, d u d i b ng con v t con r i th nó xu ng à ch có b y ròng ròng ang l i. Đ b o v con, cá m th y v y l i n t n công v t, s c n nh m l i câu. Xong con m , tính t i b y r ng r ng m àu tía. Ng i rình i nó gom b i l i thành m t đ b ng cái nia, thì phóng xu ng cái ùng nh tr i s p, xúc lia la, m à cú xúc u tiên có th h t c tó. C ng dùng xà neng xúc. Cá ròng ròng nho nh b ng u a,

em kho t , ngon h n cá b ng tr ng nhi u l n. Nh ng mà, ác quá và m ang t idi tch ng .. cá lóc?

Tát Đĩa

Khi ru ng ã khô, lúa g t xong, cá tép rút vĩa ch n c sâu, ã thành nh ng kho tàng cá. M ùa tát ã b t u. Tát ã là t ng ng viên, là chi n d ch Đ ông-X uân, hông còn ánh du kích l t mùa m a nh nói trên, mà ph ic n ông ng im i gi i phóng xong cái ã. Có cái ng là trong ám cá ng n c ng tnh trê, rô, s c, thác lác, m è, trèn, tr ch, lòng tong, l tch t... thì cái s c t c cá lóc chi m i a s . Do ó, có th nói tát ã là b t cá lóc. Trà V ình m ình là v y, ng i vùng ngoài nghe h ng l t tai.

Nói t i tát ã thì ph i k t i cái **gào dai**. Có nhi u ng i kêu là gào tát hay **gào sòng**. Gào n b ng tre, có c , nh thì dùng m úc n c gi ng, l nh n chút thì gánh n c xài hay t i tr u, b c m t gi thì dùng tát ã. Gào có hình d ng c a kh i nón c t l t ng a, m i ng c ng tròn,

nh ng ít d p lép, y nh kh a uôi cá lóc kho. Vì không có mông nên ng i h ng c, t i tr u m u n ngh vai ph i gác òn gánh lên hai cây

c c cao có n n ch V , treo lòng thòng ó. Trái l i, gào con m úc n c gi ng r t d , h th gào xu ng n c là nó ngã qua m t bên, n c vô y l i n, hông c n d c d c s i d ãy. Gào g n ch t v i v n m ình cây **tre**, c n theo l i long hai long ba, b ng nan tre c t. Đ n xong xuôi ph i ph i thì t khô, r i ph t d u h c, r i l i ph i khô. Ph t hai ba b n d u h c là cái gào ng n c hông nh m t gi t. Bên ngoài là cái khung n ng, c p sát hai bên hông và ch n ngang m i ng, ngang ít, v a làm cho ch c thêm v a có ch m à c t b n s i d ãy vô. Riêng gào tát thì trên m i ng còn có thêm cái n p b n b ng tre, r ng ch ng ba ngón tay, bao vòng quanh ni ng b o v m i ng gào, vì nó c p xoà th ng xuyên xu ng t. Đ ãy tát ã c ng b ng **tre** non. Ngoai ngoai hai u nó cho d o, cu t vô âu c ng đ ãnh. Đ u đ ãy c n i vô cái r c r ch n m, c ng b ng ng **tre** hay trúc, dài t c r i hay 2 t c, n m kh i ph ng tay.

Tr c ngày tát ìa, nhà lo làm h r ng cá. Th ng là hình ch nh t, và ào âm xu ng t. M à t gi ng thì toàn là cát, nên ph i ch t bùn, t sét vĩa ém, trám vách thành h trên d i th t kh n th t ch t cho hông ch y n c, r i gánh n c vô t m y ngày tr c cho im. R ng trong h có h i bùn cá m is ng lâu, dành n qua kh i T t. R ng trong m á i m c ng nhám cá b m òn u, m au ch t.

Bây gi m i quí b n i tát ìa v i Hai tui cho bi t. D y s m ngheo. Ng i l n ã c b m i th c n thi t ch t lên c cho bò kéo i. N ào là gào, dây, bù cào, dao búa, cái trang, cái gi, cái c, cái r ng, thùng thi t, cu c x n, nôm r thúng m ng xà neng, v i l i n i soong, m m mu i, gia v, trà, ng, k o âu ph ng, n p, g o, chén đ a, v.v... B n có thích thì có giang b ng cách ng ké lên c n tr t lú ra phía sau c, nh ván tr t tuy t v y ó. Đ ìa th ng t ng chòm, n i khu ru ng t ng i sấu, có nhi u hình đ ng, ch nh thay ch L ch ng h ng, nh ng m i cái u có ng n c riêng n thông ra ru ng. Khi n c l ng, m i ng i ã lo khoá m i ng ìa, nh t cá l i ng cho nó v t biên b y b. R a t i n i, tr ch t là lo phát quang, d chà s s cho tr ng sòng. Th ng sòng tát c nh t n m tr c, n m ch khúc quanh ùng a gào cho d, và h i sấu n c rút l i tát cho h t. D n ch ng thành m t, hai b c b ng. Trên m i ng sòng l y r hay chu i cây lót cho êm, gào đ p xu ng hông b b. N ó i thi t b n nghe, tui ã t ng giã g o c i p nh y lên b c xu ng, ho c xay lúa hai tay y t i kéo lu i cái giàn xây, u n hoài hoài, c hai u c n dais c và kiên nh n, ch a bi t ngán, nh ng m à cái m c tát ìa này thì tay ngang d u hàng l m. N è, t p kéo và i gào th coi. M i ng i n m hai dây, ùng a th cái gào nh a vống trên không, t p cho nó n m ng ch ng m ông ki u. C b n dây u là dây lái. G ào ph i n m cân b ng gi a hai ng i, h ng c n gian th dây chùn h n ng i kia. R i sau khi lui t i a, h è, kéo t i và cho nó x n nghiêng xu ng m t n c nh máy bay trút bôm, p, cho góc u ngay nh con ó v a ch p c m i, kéo theo b ng n c, n ng tr iu tru, lên t i b, h ng c n th nó n m xu ng t, m à ch c n lái cho nó th n m ngang trên không, r i gi t ng c cái m nh, n c t ng tuôn xoà, cái gào theo tr n tr lui t i a, c nh v y m à p xoà, p xoà theo l i ng a phi gà-l p-bê. T i khi nào tay h i m òi thì làm t t, kéo lên, cho gào n m ngh vài tích t c trên b, r i lui gào xu ng. B n th y sao. Ngoài cái s c b n, còn c n thêm s c m nh và chút khéo tay, hoà i u nh p nhàng gi a hai ng i, và nh t là cái l ng ph i d o dai c ng c a vì luôn ph i khum lên khum xu ng, nh t là khin c c n gào sấu. N u b n là ngh s thic vi c m ô t cái c ch thao tác c a hai ng i, p l m, nh khiêu v, nh ng m à tui th y nó u i g n t x ng s ng. Ng i chuyên nghi p thì rùn u g i xu ng, giúp cho l ng m th n. Cách gi thì tát m t cái ìa ph i có nhi u sòng và m hi u c p th cái luân phiên nhau, hoá n i công vi c, ng i tát ng i d chà

khain c,ng id n b p đã chin,qu c i,cho m y bà.C hà
là c ng gi ng nh lo i chà sông, là lo i cây ch c, ch u n c,
ch m u nhau nh kim t thấp, v a làm n i trú ng cho cá
v a phòng ng a k gian qu ng chài.

Kh in c v a gi t,ng i ta có th nhìn m óng ánh
giá ià có bao nhiêu gi cá, lo i nào nhi u ít. Hai tui ch lo
m m y con tôm càng, cá uôi (còn gi là cá m è hay cá
ng a), cá trèn, thác lác, cá s c, là m y th d t, ng m t
chút là nó n i u ng n c, cho nên nó b h t tr c khi ià
c n. Trèn m i ng sông thì ám con nít bu quanh, kêu la om
sòm khi b thoi c con nào l n l n. x m ình có cái hay là
i m ót lúa g t, m ót khoai ào và b t cá hoi t do. Đ ó là phong
t c c a x h in hoà d n. Tui v t m y con tôm càng, gom
g c r t lên n ng truich m m u i t n ch is t d o, sang
nh dân ru ng. N c c n, d chà xong thì tui làm Lý ch n
Tâm anh hùng c i cá. Nh ng con cá lóc thâm niên công v ,
b b ng b p ùng i l n, tu i n m s p xu ng è lên nó, dùng
hai tay ôm c ng vô ng c, mà nó v n ch y vu t và thi u i u
m ang tui i theo. Cái qu n xà l n lúc nào c ng m u n tu tra vì
sình bám .Đ u m ình tay ch n c b c trong bùn. Có lúc tui
thành Ch Đ ng T chôn m ình luôn mà h ng có công chúa
nào t m cho coi. Tui bèn b t b v i cá lóc, m y th có ng nh
thì giao cho ng i l n. M y con trong hang tuic ng né. Trèn
b ià th ng tr ng cây g a, r m c ch ng ch t n xu ng t i
áy, cá làm b ng làm hang trong ó, dùng cù ngoéo có u s t
nh nh ngón tay co ch c nó phóng ra, m c s ch t. N ó i nh
chút nghe ch i, m y cái b ng này ôi khi c ng c du kích
th i chi n bi n cãi, thêm ng tre thông h i, thành h m trú n
lúc lâm nguy. Cá b t c thì ch v t t nhi u chuy n c
m i h t. G iai o n chót là, sau khi b t cá xong, dùng trang cào
bùn t i sông tát lên, n ng d l m, nh ng gào bùn v n còn
l n ít cá ng p làm quà cho tr b t hoi. S ch bùn, s p chà
xu ng tr l i. Không th nào quên l a vài c p cá m i th th
l i làm gi ng khi n c m i m i t t d ng n c trong veo vô
ià. Ph n nhà thì ôi thoi, r m r lo làm cá, cá t p cá xình
làm bò hóc, cá lóc làm m m chao, ch a b ng kh p hay t n da
bò. Làm khô dùng khoanh b m à ph i. Cá m nh em r ng
c t. Tui thì khiêng gi cá i cho bà con u trên xóm d i,
c ng u i vai. Ng i làm v n công c t ng cá, r t nh i u.

**Cá lóc
nướng
trui.**

Tát
là còn là
củ c pic-
nic, n côm
gi a ng.
L u tr i là
bóng mát
cây g a c
th trên b .
N i c m

c t n u trên 3 c c t n làm ông táo, c i là nhánh cây
khô và g c r .Đ n thì có t i c h .Cá tôm .Th c m n thì có
m u i t và m m ,nh t là m m tép m òng.Cá tôm h ng c n n u
kho cho ph i n p h c.T t c u n ng.G c r y ng, c
t th gi àn, h ng s cháy nhà.B tnh ng con cá lóc l n h n
cùm tay, l y nhánh tre t i xanh, vót nh n, x t m i ng l n
cho sát c nh s n r i lú dài ra kh i uôi, nh xuyên ng cho
l ch cây l i làm m t th ng b ng khó xoay tr cá, gác lên c c
t n , ánh t i làm cho r i g c r ra, vun ng chung quanh
nó m à t.N ng trui.Chín r i dùng b tre làm dao gi cào
cào b l p than, ng cho tróc da cá, vàng nh c m cháy, n
luôn da m i úng i u.Ch m m m tép m òng. n c m tát i a
là v y.T nhiên nó di n ra nh v y, hông ch ý x p t g i
ráo.

Nh ng m à, th y v y m à h ng ph i v y.V ì nó d u vài
ý ngh a th m kín bên trong, nói lên s c thái v n m ình nông
ngh i p, v n hoá ru ng ng c a Trà V ình yêu m n.Đ t u i c t
ngh a s coi bà con ng ý hông hén.Tr c h t tui dám qu
quy t r ng ngu ng c m ón cá lóc n ng trui là x Trà V ình,
ng bào m ình ã ch ra nó.Hoàn c nh lúc tát i a ã ra nó.
M ù a n ng khô, r m r y ng, cá y gi , ru ng tr ng tr i,
c t l a lên m à n ng.N u b t cá trong ru ng còn n c,
ho c cá lóc v a y ghe, có r m âu m à n ng, m à n ng
cho cháy ghe sao.Còn dân ch , nhà c a ch t ch i, ch nào m à
t ng r m .Ch có x ru ng ng nh Trà V ình m i g i n
t i n và h p ình h p c nh.Trong ngày tát i a, còn n ng
nhi u th l m , tôm n ng trui, cua n ng trui, r n n c
n ng trui.Cho nên cá lóc n ng trui h ng ph i là th c n
khai hoang Nam b nh m y tay vi t x o n t i n chuyên nói
t m b y.Đ ây nó còn th h i n t i n h th n và l i s ng gi n d,
chu ng ph m h n l ng c ang i Nam nói chung, ng i Trà
V ình nói riêng, n th t ngon m à h ng c n m c p, ch n th c
ch t m à h t b m àu m è.

Tip theo i u th hai là m ình ã th a h ng ph n

nào v n hoá K h m er, ru ng ng Phù Nam ã có t ngàn n m ,
m m mu i ã thành th c n c n b n. Cách n cá lóc n ng
trui c ng c áo vô cùng. Đ ng nói t i chuy n l t da, thoa
m hành, c p rau cu n bánh trắng, ch m n c m m me hay
c m t ng, n th h t, h ng hay, mà xin m i quí b n n
th cá lóc n ng trui c p m m tép m òng. Ch a có cách nào
t i m h ng cao h n. C hai ã cùng m t ch sanh ra. M à
m m tép là m ón ch m quanh n m , cho nên có th nói m m
tép, nh t là m m b -ót tép m òng là m u cho cá lóc
n ng trui. quê m ình có lo i cây mà ng i K h m er kêu là
cây s - au, m ình kêu tr i l i là cây s u âu (X in ng s a
thành cây s u òng nghe m y cha nhà báo bá láp), ng i H à
N i kêu là cây soan, *H oa soan bên th m c c a Tu n Khanh*
ó. a, hoa soan, t c bông s u âu, tr n s , làm g i khô cá
lóc, tr n m e chín, t chín, và nêm chút xiu m m tép. Các b n
c m à tìm th cho bi tr i s không bao gì quên. C òn t c a
nó h , lá soan non y m à, c ng bóp d p d p làm g i, c ng m e
c ng t, c hành, nh ng mà ph i v i cá lóc n ng trui luôn
da cháy cháy xé ra, ch m n c m m ròng. B òng và lá s u âu
u ng nh bông su c hay dây lòng thông. Đ ng m n
chua cay mà nó t o nên h ng v m a quá m ê ho c v giác con
ng i. n m t m i ng g i, nh p h p ho c bia 33, m t ngay
v ng m à nghe nó ng t ng t m ê t i ó b n !.

T rên ây là nh ng chuy n hông x a l m , c th p niên
60 c a th k tr c th ôi, cái th i ã có lai rai m áy cô-le t
ch n v t ng c làm *m áy bôm* tát ìa, có òn soi kh í á,
nh ng v n còn lúa m ùa nhi u r , m i ó th ôi, cái th i ch i n
tranh ang b t u m à cu c s ng h y còn sung túc l m , nh ng
g i nó ã thành xa quá xá xa, xa c th i gian l n không gian.
Đ ã thành thiên thu. Th ôi H ai tui xin t m ng ng k xin t m
bi t qu í v , bà con cô bác cùng các b n thân m n. C á m n qu í
v ã b công c cái tâm s l m c m n ng m ùi b ùn c a m t
ng i nhà quê ch a ai quê h n nh H ai tui. H n *quang n m*
g p l i./.

H ai Q u o

Thu t D u, 2005.